

(Витяг) ЧАСТИНА ПЕРША

1. Ми, глави держав, урядів та офіційних делегацій, які зібрались на конференції об'єднаних націй з проблем поселень людей «Хабітат II» (habitat II) з 3 по 14 червня 1996 року в м. Стамбулі (Турція), користуємося можливістю підкреслити свою підтримку загальних цілей забезпечення достойним житлом усіх людей та перетворення населених пунктів на безпечніші та більш налаштовані для нормального здорового життя громад, а також створення в них необхідних умов для справедливості, стабільного розвитку та виробництва. Обговорення двох головних тем конференції - гідне житло для всіх та стабільний розвиток поселень людей в умовах світової урбанізації — було надихнуте

хартією об'єднаних націй та спрямоване на підтвердження існуючих і встановлення нових форм партнерства для діяльності на міжнародному, національному та місцевому рівнях з метою поліпшення середовища нашого життя, ми повністю поділяємо цілі, засади та рекомендації, зазначені у програмі «Хабітат», і урочисто обіцяємо нашу взаємну підтримку у їх втіленні.

2. Зважаючи на її невідкладність, ми розглянули проблему триваючого погіршення житлових умов у поселеннях людей. У той же час ми визнаємо, що великі і малі міста є осередками цивілізації, економічного розвитку, а також соціального, культурного, духовного та наукового прогресу. Ми повинні більш повно використовувати можливості, що надають нам наші поселення, і зберегти їхню розмаїтість та своєрідність для сприяння зміцненню солідарності між нашими народами.

3. Ми підтверджуємо свої зобов'язання щодо сприяння підвищенню життєвого рівня в умовах більшої свободи для всього людства. Ми згадуємо першу Конференцію Об'єднаних Націй з питань поселень людей, яка відбулася у м. Ванкувері (Канада), святкування Міжнародного року житла для бездомних, а також Глобальну стратегію забезпечення житлом до 2000 р. Кожна з цих подій стала вагомим внеском у поглиблення розуміння проблем людських поселень у всьому світі і закликала до дій у справі досягнення повної забезпеченості всіх людей достойним житлом. Порядком денний останніх всесвітніх конференцій Об'єднаних Націй, зокрема, Конференції Об'єднаних Націй з питань навколишнього середовища та розвитку, всебічно

відображає проблеми досягнення справедливого миру, правосуддя та демократії, побу-дованих на основі економічного, соціального розвитку та охорони навколишнього середовища як взаємопов'язаних і взаємозміцнюючих складових частин стабільного розвитку. Ми прагнули об'єднати підсумки цих конференцій в програмі «Хабітат».

4. Для покращання якості життя в поселеннях людей ми по-винні боротися з погіршенням його умов, яке в більшості випад-ків, особливо в країнах, що розвиваються, досягло кризових пропорцій. У зв'язку з цим ми повинні серед інших всебічно розгля-нути такі проблеми, як нежиттєздатні моделі споживання та виробництва, особливо в індустріалізованих країнах; нераціо-нальні зміни серед населення, включаючи його структуру та роз-поділ; в першу чергу, необхідно звернути увагу на тенденцію до надмірної його концентрації, а також такі явища, як бездомність, зростання злиднів, безробіття, соціальна ізоляція, нестабільність сім'ї, недостатні ресурси, брак основної інфраструктури, послуг та відповідного планування, зростання злочинності та насильства, погіршення умов навколишнього середовища та підвищена ураз-ливість від різних нещасть.

5. Випробування, які постають перед поселеннями людей, но-сять глобальний характер, але окремі країни та регіони також стикаються зі специфічними проблемами, які вимагають специфі-чних рішень. Ми усвідомлюємо необхідність інтенсифікації на-ших зусиль та співпраці для покращання умов життя у великих та малих містах, селах у всьому світі, особливо в країнах, що розви-ваються, де ситуація особливо тяжка, а також у країнах з перехід-ною економікою. У цьому зв'язку ми визнаємо, що глобалізація світової економіки надає широкі можливості та шляхи для процесу розвитку, але також ставить проблеми ризиків і невизначеності; досягненню мети програми «Хабітат» сприятимуть такі фактори, як позитивні дії в сфері фінансування розвитку, зовнішнього боргу, міжнародної торгівлі та передачі технологій. Наші міста повинні стати осередками, де людські істоти будуть проходити свій життє-вий шлях у гідності, доброму здоров'ї, безпеці, щасті та надії.

6. Сільські та міські райони взаємозалежні у своєму розвитку. Як додаток до поліпшення міського життєвого середовища ми також повинні працювати над розширенням адекватної інфраст-руктури, сфери обслуговування та наданням можливостей для працевлаштування у сільських районах для збільшення їхньої привабливості, розвивати інтегровану мережу поселень і звести до мінімуму міграцію у міста населення сільських районів. Особ-ливої уваги потребують малі та середні за міста.

7. Оскільки людина є головним об'єктом нашої турботи в ас-пекті стабільного

розвитку, вона являється основою для наших дій у впровадженні програми «Хабітат». Ми визнаємо особливі потреби жінок, дітей та молоді у надійних, здорових і безпечних умовах життя. Ми сконцентруємо наші зусилля на викоріненні злиднів та дискримінації, підтримці та захисті прав людини і основних свобод для всіх, забезпеченні таких головних потреб людини, як освіта, харчування, охорона здоров'я протягом усього її життя і, особливо, достойне житло для всіх. У зв'язку з цим ми зобов'язуємося поліпшувати умови життя в поселеннях людей шляхами, які відповідають місцевим потребам та реаліям, і усвідомлюємо необхідність звернутися до тенденцій світової економіки, соціального життя та охорони навколишнього середовища, щоб забезпечити створення кращих життєвих умов для всіх людей. Ми також забезпечимо повноцінну та рівноправну участь усіх жінок та чоловіків, активну участь молоді в політичному, економічному та соціальному житті. Ми будемо сприяти наданню повноцінного доступу людям з фізичними вадами, а також статевого рівноправ'я для участі в політичних акціях, програмах та проектах з питань житла та життєздатного розвитку поселень людей. Ми заявляємо це, насамперед, згадуючи більш як один мільярд людей, які живуть в абсолютних злиднях, та тих, що належать до уразливих та неблагополучних груп населення, зазначених у програмі «Хабітат».

8. Ми знову підтверджуємо наше зобов'язання щодо повної та послідовної реалізації права на достойне житло, передбачене міжнародними актами. У зв'язку з цим ми будемо прагнути активної участі наших громадських, приватних та неурядових партнерів на всіх рівнях у забезпеченні правової охорони володіння майном, захисту від дискримінації, рівноправного доступу до достатнього та достойного житла для окремих осіб та їх сімей.

9. Ми будемо працювати над збільшенням матеріальної підтримки будівництва житла, вартість якого була би в розумних межах, шляхом надання можливості ринковим структурам ефективно працювати при їх відповідальному ставленні до соціальних аспектів та навколишнього середовища, полегшення доступу до землі та кредитів, а також допомоги тим, хто не має можливості брати участь у діяльності на ринках житла.

10. Для збереження навколишнього середовища у всьому світі та поліпшення якості життя в наших населених пунктах, ми зобов'язуємося застосовувати раціональні моделі виробництва, споживання, перевезень та розвитку поселень, запобігання забрудненню навколишнього середовища, урахування пропускнуєї спроможності екосистем та збереження ресурсів для наступних поколінь. У зв'язку з цим ми будемо співпрацювати в дусі глобального партнерства для збереження, захисту, відновлення здоров'я та цілісності екосистеми Землі. Враховуючи різну роль країн у занепаді навколишнього середовища, ми підтверджуємо принцип загальної, але диференційованої відповідальності. Ми також усвідомлюємо, що повинні діяти за

принципом запобіжно-го підходу, який буде широко застосовуватися відповідно до мо-жливостей окремих країн. Ми також сприятимемо середовищам здорового життя, особливо в справі забезпечення достатньою кількістю безпечної води та ефективної переробки відходів.

11. Ми будемо сприяти збереженню, відновленню та утри-манню будинків, пам'ятників, відкритих площ, ландшафтів та архітектурних планів населених пунктів, які мають історичну, культурну, архітектурну, природну, релігійну та духовну цінність.

12. Ми затверджуємо стратегію можливостей та принцип пар-тнерства і участі, як найбільш демократичний та ефективний під-хід до реалізації наших зобов'язань. Визнаючи місцеві влади як наших найближчих партнерів, і, що суттєво, у впровадженні про-грами «Хабітат», ми повинні, в межах правового поля кожної з країн, сприяти децентралізації через демократичні місцеві влади і працювати над зміцненням їхніх фінансових та інституційних можливостей відповідно до умов кожної країни при забезпеченні їхньої прозорості, відповідальності та здатності реагувати на по-треби людей, що є ключовими вимогами до урядів на всіх рівнях. Ми також розширимо наше співробітництво з парламентаріями, приватним сектором, профспілками, неурядовими та іншими гро-мадськими організаціями, належним чином поважаючи їхню ав-тономію. Ми також посилимо роль жінок та будемо заохочувати корпоративні інвестиції приватного сектора при відповідальному відношенні з боку його представників до соціальної сфери та нав-колишнього середовища. Дії на місцевому рівні повинні керува-тися та стимулюватися локальними програмами на основі Про-грами 21 (Agenda 21)- загальної програми «Хабітат» чи будь-якої іншої еквівалентної програми, з урахуванням досвіду всесвітньо-го співробітництва, започаткованого в Стамбулі Всесвітньою Асамблеєю міст та місцевих влад, без упереджень щодо націо-нальних політичних орієнтацій, цілей, пріоритетів та програм. Стратегія можливостей включає відповідальність урядів за запро-вадження спеціальних заходів щодо людей, які відносяться до неблагополучних та уразливих груп населення, коли це потрібно.

13. Оскільки впровадження програми «Хабітат» потребувати-ме відповідного фінансування, ми повинні мобілізувати фінансові ресурси на національному та міжнародному рівнях, включаючи нові та допоміжні кошти з усіх джерел - багатосторонніх, двосто-ронніх, фомадських та приватних. У зв'язку з цим ми повинні полегшити умови для будівництва потужностей і сприяти передачі відповідних технологій та ноу-хау. Більше того, ми знову й знову повертаємося до зобов'язань, які були взяті нами на останніх кон-ференціях Об'єднаних Націй, особливо тих, що відображені в Про-грамі 21 і стосуються фінансування та передачі технологій.

14. Ми впевнені, що повне та ефективне здійснення програми «Хабітат» потребуватиме посилення ролі та розширення функцій Центру Об'єднаних Націй з проблем поселень людей (Habitat), зважаючи на необхідність для Центру зосередитись на чітко визначених, ґрунтовно розроблених завданнях та стратегічних питаннях. У зв'язку з цим ми урочисто обіцяємо нашу підтримку для успішного втілення в життя програми «Хабітат» та її глобального плану дій. Що стосується здійснення програми «Хабітат», то ми цілком визнаємо внесок, зроблений планами дій на регіональному та національному рівнях, підготовлених на цю Конференцію.

15. Ця Конференція в Стамбулі започатковує нову еру співробітництва, культури та солідарності. Оскільки ми входимо до двадцять першого століття, то пропонуємо позитивне бачення життєздатних поселень людей, відчуття надії на наше спільне майбутнє і закликаємо приєднатися до дійсно гідного та привабливого завдання, яким є спільне будівництво світу, де кожний зможе жити в безпечному домі з обіцянням того, що він проживе пристойне життя в самоповазі, доброму здоров'ї, безпеці, щасті та надії. ...

Переклад здійснено відділом міжнародних ів'язків Фонду сприяння місцевому самоврядуванню України. 26.02.99